

”När jag tänker tillbaka på den där sommaren är det den känslan jag minns allra starkast: skräcken som fick mina ben att darra och hjärtat att slå hårt under T-shirten när jag promenerade hem om kvällarna.”

Tolvåriga Hanna går ensam hem genom lilla Rydöbruk: det är sommarkväll, och skogen som kantar hennes hemväg är djup, hemlig och mörk. Svensk sommarnatt är ljus, men man ska inte bedra sig: det är en särskild sorts ljus, fullt av skuggor som rör sig, flyttar sig, döljer allt som finns där.

Hanna är Rödluvan i en skog full av vargar och jägare, hon är barnet som går på gränsen till vuxenvärlden, och hon är alla skräckfilmers oskyldiga flicka som inte ens riktigt vet vad som kommer att vara farligt.

Redan inledningsmeningen i ”Den första flickan skogen möter” anger tonen: ”Ibland drömmer jag om det.” Det är som att läsa Daphne du Mauriers klassiska skräckhistoria ”Rebecca” från 1938, där första meningen lyder: ”Last night I dreamt I went to Manderley again.” Är det dröm eller verklighet? Vad törs man tro på? Hela berättelsen blir ett gungfly, en stundtals mardrömslik, stundtals njutningsfull berättelse som ändå på något sätt kan vara sannare än all realism. Det kanske är Hanna som har vaknat upp, som ser klarare än någonsin tidigare den här sommaren?

Barndomen har varit en idyll. Hanna har alltid bott i Rydöbruk med mamma och pappa och lillebror Dag, i ett rött trähus med vita knutar och en stor, vildvuxen trädgård.

Mamma Isabella har keramikverkstad hemma, pappa Frank veckopendlar till sitt jobb som redaktör på ett bokförlag i Göteborg.

Det är en trygghet som närmast är på Bullerbynivå. Hanna har varit bästis med Jonna sedan de gick i förskolan, de har lekt och lekt och lekt, byggt upp gemensamma låtsasvärldar där de har varit professorer, drottningar, fångar. De har lekt på skolgården, i sina trädgårdar, handlat godis hos Svensson i lanthandeln och gradvis vidgat sin gemensamma värld.

Tills Sabina flyttar in, Sabina som pratar om killar och läser Veckorevyn och lyssnar på Madonna. En ny, lockande men oroväckande värld gläntar på dörren.

Sommaren när Hanna fyller tolv år försvinner en tonårsflicka: Linda Palm. Rydöbruks populäraste flicka, som bott i herrgården med föräldrarna som äger ortens stora stall. Stjärnan i gymnastikgruppen, Linda Palm kunde gå ner i spagat. Flickorna dyrkade henne, men det sägs att hon bjöd ut sig till pojkarna. Då-får-man-skylla-sig-själv, mer än antyder Sabina.

Moa Eriksson Sandberg berättar realistiskt om försvinnandet och om barnens reaktioner på dramat. De gråter melodramatiskt eller förskräckt, de spekulerar om döden, om mord och vem som kan ha begått mordet. Men Linda Palms försvinnande är trots allt bara ett tillfälligt drama: snart återgår de till sina egna liv och funderar över föräldrar och lärare, kompisar och eventuella förälskelser. Flickorna stirrar på sina kroppar i spegeln, mensen kommer som ett viktigt steg på vägen till vuxenlivet. Samtidigt använder Moa Eriksson Sandberg så många referenser till skräckfilmvärlden att jag stundtals börjar skratta förtjust: åh, nu använde hon till och med djurkyrkogården, som ingen knappt vågar nämna efter Stephen Kings klassiker "Jurtjyrkogården". I "Den första flickan skogen möter" är djurkyrkogården bara en påminnelse om sorgen efter älskade husdjur, och genererar funderingar om döden. "Tanken på att djurets skelett fortfarande fanns under jorden äcklade mig." Det är långt från Stephen King, men referensen finns kvar som en vagt oroande ton.

Linda Palm är förstås också en försvenskad Laura Palmer från den numera klassiska skräckteveserien "Twin Peaks", och även där finns referensen bara som ett extra orosmoment. För Moa Eriksson Sandberg har byggt sitt eget, mycket svenska universum av landsbygd, sommar vid Badhålan och kiosken, och de farliga killarna Krille och Matte, som en gång attackerat Hanna så att hon aldrig glömmer det – delvis för att verklighetens våld var så långt från hennes egna sexuella fantasier om att någon ska tvinga henne till det hon inte riktigt törs erkänna att hon vill.

Den trygga barndomsvärlden krackelerar på alla håll, och Hanna hör sina föräldrar gräla på ett nytt och oroväckande sätt. Hon tvekar mellan väninnorna Jonna och Sabina, inte helt hemma i någon av deras världar. Stanna kvar i de sagolika barndomslekarna eller börja hängla med killar? I utkanten av hennes synfält finns Janek, den nyinflyttade killen som kommer från ett annat land.

Hanna lever på gränsen mellan barndom och ungdom, i en osäker värld som ömsom lockar, ömsom skrämmer. Kanske påminner "Den första flickan skogen möter" allra mest om Angela Carters "Den magiska leksaksbutiken", en lika suggestiv initiationsberättelse för vuxna om tiden i gränslandet mellan barn och vuxen.

För även om "Den första flickan skogen möter" är första delen i en deckarhistoria, även om den innehåller alla upptänkliga skräck ingredienser, så är den framför allt en berättelse om att växa upp.

Lotta Olsson